

BACH Í KIRKJUBØ Í ANNAÐKVØLD

Í annaðkvøld, hóskvøldið klokkan 19:30, verður forkunnuga jólakonsertin Bach í Kirkjubø.

Har verður strúkikvartett og gítar við Biritu Poulsen, ið lesur í Berlin, sum solisti at framføra Bach.

– Tað eru bert 110 pláss, so tað ræður um at verða í góðari tíð, siga fyrireikararnir, sum eftir konsertina bjóða til móttøku í Roykstovuni.

kollveldi samfelagið

Jákup, at NATO-málið órógvaði nógv. Eyguni vórðu flutt frá stóru samfelagsligu batunum til hernaðarmálið. Sum vituligt er, fekk landsstýrið skotið í skógvarnar, at tað í loyndum hevði góðtikið ætlanina hjá NATO at seta upp radarastøðina á Sornfelli og byggja herstöðina í Mjørkadali.

Jákup var ikki í iva um, at hernaðarmálið gjørdi, at Javnaðarflokkurin ikki vann meira á valinum í 1962, enn flokkurin gjørdi. Jákup varð sjálvur afturvaldur og fekk 244 atkvøður. 90 fleiri enn fyra ár frammanundan. Flokkurin økti undirtøkuna úr 25,8 uppí 27,2 prosent, men Sambandsflokkurin misti meira enn trý prosent, samstundis sum sjálvstýrisflokkurin helt støðuna. Bæði Tjóðveldis- og Fólkaflokkurin høvdu funnist at landsstýrinum í NATO-málinum og Fólkaflokkurin hevði góðan byr. Afturímóti gekk afturá hjá Tjóðveldisflokkinum. Sjálvstýrisflokkarnir fingi tó meiriluta og skipaðu "sjálvstýrislandsstýrið".

– Men, sum Jákup onkuntíð segði, vit tingmenn vistu einki um NATO-málið. "Svartabók" avdúkar, at eitt tað fyrsta P. M. Dam fær at vita sum nývaldur løgmaður frá donsku stjórnini, var, at NATO skuldi byggja eina radarstöð í Føroyum. Somu boð hevði Kristian Djurhuus fingið, meðan hann var løgmaður. Hvørki Kristian Djurhuus ella Petur Mohr Dam kunnaðu landsstýrið og Løgtingið um ætlanina hjá NATO. Tíðin var spent, og Kalda kríggið var um at taka seg upp.

Landsstýrismaður í almanna- og vinnumálum

Jákup hevði eina hugsjón um batar fyri vanliga fólkið og hugsjónir um eitt meira fjøltáttað vinnulív, tá flokkurin skeyt upp at velja hann til landsstýrismann saman við Villa Sørensen tann 20. november í 1968. Boð vóru eftir teimum, tí floksformaðurin, Petur Mohr Dam, hevði lagt áramnar inn tann 8. november – mitt í starvi sínum sum løgmaður á øðrum sinni.

Eftir áskoðan Jákups hevði tað verið meiri natúrligt, at Jákup Frederik Øregaard, løgtingsmaður, tók við eftir P. M. Dam, men hann bar seg undan. Jákupi stóð eisini í boði at gerast løgmaður, men hann hevur sagt mær, at hann helt seg ikki hava nóg dyggar politiskar royndir.

Í staðin umskipaði samgongan seg við tí roynda Kristiani Djurhuus úr Sambandsflokkinum sum

løgmanni. Javnaðarflokkurin fekk tveir landsstýrismenn. Fjórdi landsstýrismaðurin var Sámal Petersen úr Sjálvstýrisflokkinum. Longu 13 mánaðir seinri doyði Ville Sørensen í ungum árum annan nýggjárssdag. Javnaðarflokkurin leitaði sær til Atla P. Dam, sum tók av. Jákup og Atli komu at arbeiða saman í landsstýrinum í sløk 10 ár. Hóast ymiskir í hugburði og verumáta, var samstarvið teirra millum gott, og úrsltini vóru nógv og góð.

Sum landsstýrismaður í vinnumálum skeyt Jákup upp at stovna Ídnaðargrunnin, sum veitti lán og stuðul til nógv ídnðarvirki. Virki, sum vóru við til at skapa arbeiði á bygd og í bý. Somuleiðis var hann við til at skipa Menningargrunnin eftir uppskoti Tjóðveldisflokksins.

Á sosiala økinum var hann við til at fremja fleiri fleiri stórar ábøtur. Í fyrru helvt í sjeytiárunum slóðaði hann fyri Heimahjálp-araskipanini. Henda skipanin er ídag ein sjálfvylgja, men tá var hon ein kollvelting fyri okkara eldru, sum fegnaðust um at fáa hjálp frá kønum kvinnuhondum. Almannamál og heilsumál vórðu yvirtikin, og Almanastovan varð skipað. Sosialmál fingi nú heitið almannamál.

Hesi árin vórðu ølklubbar ein tættur í býarlívinum. Bæði teir skipaðu og óskipaðu. Vóru teir ólógligir ella lógligir. Teir vórðu stovnaðir, tí rúsdrekkaalógin var fullkomiliga ótíðarhóskandi. Jákup virkaði fyri at broyta rúsdrekkaalógin, soleiðis at ein einkarsøla varð stovnað, og at ølklubbar kundu virka undir skipaðum viðurskiftum. Eins og í 1907 skuldi málið leggjast fyri fólkaatkvøðu. Fólkið atkvøddi ímóti uppskoti Jákups. Tað fall. Nógv settu krossin við nei, tí tey vildu varðveita tann sterka "elefantin". Útvið 20 ár gingi, til Marita Petersen, landsstýriskvinna, slóðaði fyri eini nýggjari rúsdrekkaalóg.

Sum landsstýrismaður í arbeiðsmarknaðarmálum gekk Jákup á odda fyri at fáa lógina um arbeiðaravernd samtykta, og Arbeidseftirlitið varð skipað. Og síðst í sjeytiárunum fingi tímaløntir froyingar dagpening, tá teir vóru sjúkir, sum nevnt fyrst í greinini.

Jákup var partur í samríkisinnáða veinginum í Javnaðarflokkinum. Hann tók kortini undir við yvirøkunum í sjeytiárunum, tá tað framburðsinnaða landsstýrið við Fólkaflokkinum, Javnaðarflokk-

Jákup Lindenskov, tá hann til løgtingsvalið 7. juli í 1994 hevði gjørt av ikki at stilla upp aftur. Fyrsta løgtingsfiggjarlógin, hann var við til at samtykkja í 1959, var upp á 15 milliónir krónur. Síðsta figgjarlógin, hann atkvøddi fyri í 1993, var upp á 2.600 millónir krónur...

inum og Tjóðveldisflokkinum flutti føroyska samfelagið langt fram á leið ímóti einum meira nútímans samfelagi á nógvum økjum.

Afturímóti tók Jákup ikki glaðbeintur undir við ætlanini at leggja um donsku endurgjaldsskipanin til eina heildarveiting – til blokk. Hann bar ótta fyri, at tá fóru vælferðarøkini at verða við skerdan lut. Eftir hansara tykki høvdu hvørki borgarligi ella sjálvstýrisvongurin ta sosialu tilvitan, sum Javnaðarflokkurin hevði.

Sum landsstýrismaður eydnaðist ikki Jákupi at loysa úr lagdi eina ætlan at fáa froyingum eina betri eftirlønarskipan, meinlík tí donsku ATP – Ískoyttisløn Arbeiðaranna. Tað harmaðist hann um. Men hann fegnaðist, tá eftirmaður hansara, Vilhelm Johannesen, fekk samtykt Samhaldsfasta.

Fólkatingsmaður

Í 1979 varð Jákup Lindenskov biðin at stilla upp til fólkatingvalið. Johan Nielsen, presturin úr Sandvík, helt at nú var nóg mikið, eftir at hava verið á Kristiansborg í 20 ár.

Jákup varð valdur, og legði frá sær á sjálvum 11 ára degnum sum landsstýrismaður.

Hann varð afturvaldur í 1981, men á valinum í 1984 var hann ov stuttur. Seinri var hann aftur á Fólkatingi sum varalimur fyri Atla Dam. Á fólkatingi legði Jákup stóra orku í at fáa lógina um krígspensjón at galda fyri føroyskar sjómenn, sum høvdu siglt undir seinra kríggi, eins og fyri einkjur. Jákup fall væl til í sosialdemokratiska flokkinum og fekk politiskara vinir, sum eisini dugnaðu føroyskum áhugamálum.

Lítillátin og veipaði ikki

Jákup Lindenskov var hóvligur og høviskur politikari. Onkuntíð tóktist hann kanska í so lítillátin. Hann hvørki veipaði ella varð harðmæltur. Afturímóti var hann sakligur í orðaskifti. Hann vardi hugsjónina, og veljarin skilti sjónarmiðini. Summir poltikkarar hoyrast væl og ofta, men leggja fá avrik eftir seg. Aðrir virka miðvíst í tí stilla fyri teimum málum, teir eru valdir at at umboða og fremja. Jákup hoyrði til tann seinra bólkin.

Eftir at hava verið virkin í politikki frá 1958 – sum løgtings-, landsstýris- og fólkatingsmaður – stillaði Jákup ikki upp aftur til løgtingsvalið í 1994. Tey flestu løgtingsvalini varð hann valdur, men í 1990 kom hann inn á ting sum varamaður. Árin 1966 til 68 var hann ikki á tingi. Til valið í 1966 varð fyri fyrstu ferð stillað upp í bókstavarað, og ikki í nummarrað. Martin Joensen, formaður Havnar Arbeiðsmannafelags, fekk dyggan stuðul frá arbeiðsfólkinum í Havnini, og tá upptalt varð hevði hann 234 atkvøður. Jákup fekk 225. Tilsamans umboðaði Jákup Javnaðarflokkin í 36 ár í politikki.

Havnarmaðurin og losjumaður

Jákup var havnarmaður. Vaks upp í Sjúrðargøtu, í Rabarbukvarterinum, men røturnar gingi til Rættará og Leynar. Hann vaks upp saman við javnaðarrørsluni, og pápin, Edvard, satt eitt skifti í býráðnum.

Jákup hevði stóran tokka til Havnina og visti nógv um høvuðsstaðin – virkir, familjur og onnur viðurskifti, sum seta dám á ein livandi bý. Í so máta var hann fróðar-

maður. Mangan sótu yngri og eldri undir í kaffistovuni í svimjihøllini, tá hann segði frá um slektir, persónar, støð og tilburðir.

Jákup var trúgvur og hjartaligur í mongum lívsins viðurskiftum. Trúfastur ímóti fólki, vitjaði og hjálpti fólki. Trúliga vóru tey bæði Jóna í kirkju. Hóast hann hevði nógv um at vera, var hann altíð á fundum í javnaðarfelagnum. Mong minningarorð skrivaði hann eisini í Sosialinum.

Sosialinum var hann eisini dyggur stuðul. Longu frá 1957 varð hann blaðstjóri á Sosialinum saman við Villa Sørensen. Tilnevningarbrævið frá floksformanninum, P. M. Dam, er til skjals. Hann var blaðstjóri, skrivaði og vardi floksins politikk, til hann fór í landsstýrið.

Jákup var millum teirra, sum gingi á odda at útvega blaðnum nútímans útgerð og hús miðskeiðis í sjeytiárunum. Kanska hóvaði tað honum ikki so væl, at blaðið varð umskipað til eitt tíðindablað seinast í sjeytiárunum. Frá at vera eitt flokspolitiskt málagn flutti tað seg til til at vera eitt tíðindablað, har sjónarmið floksins fingi innivist í oddagreininum ella í politiskum viðmerkingum.

Jákup var fráhaldsmaður um ein háls. Losjuni Støt Viljen var hann trúgvur, hóast losjuarbeiði í seinri tíðum bara var ein viðfáningur av tí, tað var, tá Ungmannadeildin í Losjuni var í hæddini í fimmti- og fyrst í sekstiárunum. Sum losjumaður var Jákup millum tey, sum í fimmtiárunum stovnaðu handboltsfelagið Kyndil. Jákup spældi eisini í Kyndli ta fyrstu tíðina.

Jákup var ikki millum tey fremstu tjóðskaparliga, men hann vardi og legði stóran dent á alt tað, føroyskt var, bæði mentanarliga og søguliga.

Við Jákupi fór tann seinasti, sum mannaði vala liðið við politikarum, sum hevði sum stevnu at broyta føroyska stættarsamfelagið til eitt samhaldsfast vælferðarsamfelag. Lutur Jákups lá ikki eftir. Jákup var fólki, landi og flokki ein trúgvur stríðs- og undangongumaður.

Friður verður við minninum um Jacob Lindenskov.

Jóhann